HÚNAÞING VESTRA

Velferðarnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
101Reykjavík

Húnaþingi vestra, 11. desember 2023
Mál nr. 2311077 U.V.H.

Efni: Umsögn um húsnæðisstefnu fyrir árin 2024-2038 ásamt fimm ára aðgerðaáætlun, mál nr. 509.

Á 1199. fundi byggðarráðs Húnaþings vestra sem haldinn var þann 11. desember 2023 var umsagnarbeiðni um húsnæðisstefnu fyrir árin 2024-2038 ásamt fimm ára aðgerðaáætlun tekin fyrir. Svohljóðandi var bókað:

Byggðarráð fagnar framkominni húsnæðisstefnu sem er metnaðarfullt plagg og mælir fyrir um þróun húsnæðismála í landinu næstu 15 árin. Jafnframt er ástæða til að fagna samþættingu áætlana innviðaráðuneytis sem fram kemur í framlagðri tillögu til þingsályktunar um húsnæðisstefnu. Vönduð áætlanagerð og samþætting fyrirliggjandi áætlana eykur slagkraft og þar með líkur á árangri.

Á undanförum árum hefur stjórnkerfi húsnæðismála tekið miklum og jákvæðum breytingum. Þar stendur Húsnæðis- og mannvirkjastofnun (HMS) í stafni m.a. með innleiðingu kerfis um húsnæðisáætlanir sveitarfélaga. Húsnæðisáætlanir sveitarfélaga hafa reynst afar gagnleg tæki til að ná utan um þörf fyrir uppbyggingu innviða í takt við íbúaþróun og leitt til markvissari vinnubragða hvað húsnæðismál varðar. Upplýsingar úr áætlunum nýtast jafnframt vel í almennri miðlun upplýsinga HMS um stöðu á húsnæðismarkaði. Sú stefna í húsnæðismálum sem nú er lögð fram byggir ofan á þann góða grunn sem þegar hefur verið unninn. Byggðarráð leggur höfuðáherslu á að tryggt sé að fjármagn fylgi þeim tillögum sem settar eru fram í áætluninni. Einnig að nauðsynlegar breytingar á regluverki verði unnar samhliða.

Af þeim aðgerðum sem settar eru fram í áætluninni vill byggðarráð lýsa yfir sérstakri ánægju með aðgerðir 1.5 og 1.7 sem ná annars vegar til breytinga á álagningarreglum svo sveitarfélög hafi heimild til að flokka íbúðir sem ekki eru nýttar til búsetu undir C-flokk fasteignagjalda svo þær beri hærri fasteignagjöld. Hins vegar vegna íbúða sem ekki eru nýttar til fastrar búsetu í fjöleignahúsum sem miðar að því að íbúðir séu frekar nýttar til fastrar búsetu en til skammtímaútleigu. Einnig er ástæða til að fagna öllum þeim hugmyndum sem fram koma í 2. lið aðgerða er varða skilvirkari stjórnsýslu og bætt umhverfi mannvirkjagerðar sem stuðli að auknum gæðum, öryggi, rekjanleika og hagkvæmni. Byggðarráð leggur áherslu á brýna nauðsyn einföldunar regluverksins án þess að öryggi sé ógnað eða gengið á skipulagsvald sveitarfélaga. Að mati ráðsins ætti einföldun að vera eitt áhersluatriða í aðgerð 2.3 sem nær til endurskoðunar á byggingarreglugerð.

Byggðarráð fagnar jafnframt áherslum í aðgerð 3.1 um endurskoðun lánaheimilda með tilliti til almannaþjónustuhlutverks HMS á húsnæðismarkaði. Afar brýnt er að lánaheimildir stofnunarinnar verði á samfélagslegum forsendum og þannig afmarkaðar með skýrum hætti við þau sem höllum fæti standa á húsnæðismarkaði. Þetta á einnig við á þeim stöðum á landsbyggðinni þar sem lánastofnanir hafa í einhverjum tilfellum ekki verið viljugar til að lána til húsbygginga þar sem fasteignaverð heldur vart í við byggingarkostnað.

Að síðustu vill byggðarráð benda á í tengslum við aðgerð 3.10 er fjallað um dreifingu kostnaðar vegna húsnæðisúrræða sveitarfélaga með aðkomu Jöfnunarsjóðs sem endurspegli sem best raunkostnað sveitarfélaga við rekstur félagslegra húsnæðisúrræða. Í greinargerð með aðgerðinni eru Reykjavíkurborg og Akureyri sérstaklega nefnd og þær hlutfallslega hærri byrðar sem þessi sveitarfélög bera hvað málaflokkinn varðar en önnur. Óumdeilt er að á stærri stöðum er þungi málaflokksins meiri. Hins vegar er á það bent á þessum stöðum eru tekjumöguleikar sveitarfélaganna jafnframt meiri. Fáar íbúðir í smáu sveitarfélagi geta allt eins verið hlutfallslega þungur baggi. Jafnframt sitja smærri sveitarfélög ekki við sama borð og þau stærri þar sem ná má fram stærðarhagkvæmni í uppbyggingu og rekstri.

Sú þingsályktun sem hér er lögð fram hefur alla burði til að hafa veruleg og varanleg áhrif á húsnæðismarkað á Íslandi. Til að svo megi verða er afar brýnt að nægir fjármunir verði tryggðir til verkefnisins.

Byggðarráð Húnaþings vestra þakkar víðtækt samráð og samtal við vinnslu stefnunnar og lýsir sig til tilbúið til samtals við velferðarnefnd og ráðuneytið um málið. Jafnframt áskilur ráðið sér rétt til umsagnar á seinni stigum málsins.

Sveitarstjóra er falið að koma umsögninni á framfæri við velferðarnefnd Alþingis.

Ofangreint tilkynnist hér með.

F.h. byggðarráðs Húnaþings vestra,

SVEITARSTJÓRI HÚNAÞINGS VESTRA

Unnur Valborg Hilmarsdóttir, sveitarstjóri